

Förslag

Detaljplan för
Sånglärkan 1
i stadsdelen Östermalm
i Stockholm
S-Dp 2009-01362-54

HANDLINGAR

Planen består av plankarta med bestämmelser. Till planen hör denna planbeskrivning samt genomförandebeskrivning.

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Planens syfte är att utöka användningsbestämmelsen för att möjliggöra småskalig hotellverksamhet jämte bostadsanvändning. Planen omfattar även en ny byggrätt för en mindre gårdsbyggnad. Planens syfte är vidare att införa skydds- och varsamhetsbestämmelser för att säkerställa bevarande av byggnadens kulturhistoriska värde.

PLANDATA

Markägoförhållanden och omfattning

Fastigheten ägs av Herresunda Holding AB. Detaljplanen omfattar Sånglärkan 1 med adress Sköldungagatan 2 i Lärkstaden, Östermalm

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktsplan

I Översiktsplan 99 för Stockholm redovisas planområdet som en del av riksintresset för kulturminnesvården Stockholms innerstad med Djurgården.

Detaljplan

Gällande detaljplan Pl 3917A är från 1952. Detaljplanen omfattar hela Lärkstaden. Planen tillåter tre våningar plus vind. Planen reglerar byggnadshöjd och tillåter utskjutande trapphus och mindre garagebyggnad med max 2,5 m höjd på gården.

Sånglärkan 1 regleras även av en tilläggsplan Tp Pl 7575A från 1979 som anger bostadsanvändning, och av Tp Pl 6908 som reglerar tillåtet byggnadsdjup.

Planen är gjord efter byggnadens uppförande vilket medför att byggrätten är fullt utnyttjad, förutom vad gäller möjligheten att bygga garage på gården.

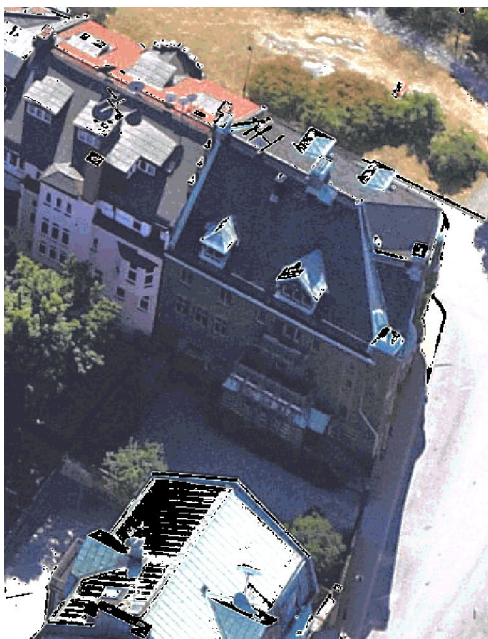
FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Bakgrund

Lärkstaden i Östermalm planerades av Per-Olof Hallman under tidigt 1900-tal. Jugendfasader blandas med nationalromantik med flertalet fasader murade i tegel. Husen varierar mellan två och tre våningar och var ursprungligen enfamiljsbostäder. Utländska beskickningar och kontor av olika slag dominerar området sedan efterkrigstiden.

Byggnaden på fastigheten Sånglärkan 1 uppfördes 1910-11 efter ritningar av arkitekt Fredrik Dahlberg. Byggnaden uppfördes i rödbrunt tegel på sockel i granit. Huvudentrén ligger på gården. Byggnaden uppfördes ursprungligen som en enfamiljsbostad åt regeringsrådet Herman Palmgren som ägde det fram till 1934. Därefter har fastigheten haft ett fåtal ägare.

Nuvarande ägare övertog fastigheten 2006. Ägaren avser att använda byggnaden som ett litet exklusivt konferenshotell som möjliggör för gäster eller sällskap med önskan om avskildhet att hyra och disponera hela huset. Hotellet ska enligt förslaget ha ett beredningskök. Gården ska enligt förslaget anläggas med grönska, kompletteras med ett orangeri för enskildhet och samvaro.

Flygbild från Norr

Vy från Sköldungagatan.

Bild: Per Nelsons byggnadsvårdsbyrå

Befintliga förhållanden

Sedan 1948 har byggnaden använts som kontor och byggts om för detta ändamål. Mycket av den ursprungliga inredningen finns dock bevarat, en del dolt bakom tillagd vägg- och takbeklädnad och annat exponerat.

Kulturhistorisk klassificering

Fastigheten är grönklassad av Stockholms Stadsmuseum vilket innebär att det är bebyggelse som är ”särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.”

Lärkstaden ingår i riksintresset för kulturminnesvården. Sånglärkan 1 är grönklassad av Stockholms stadsmuseum.

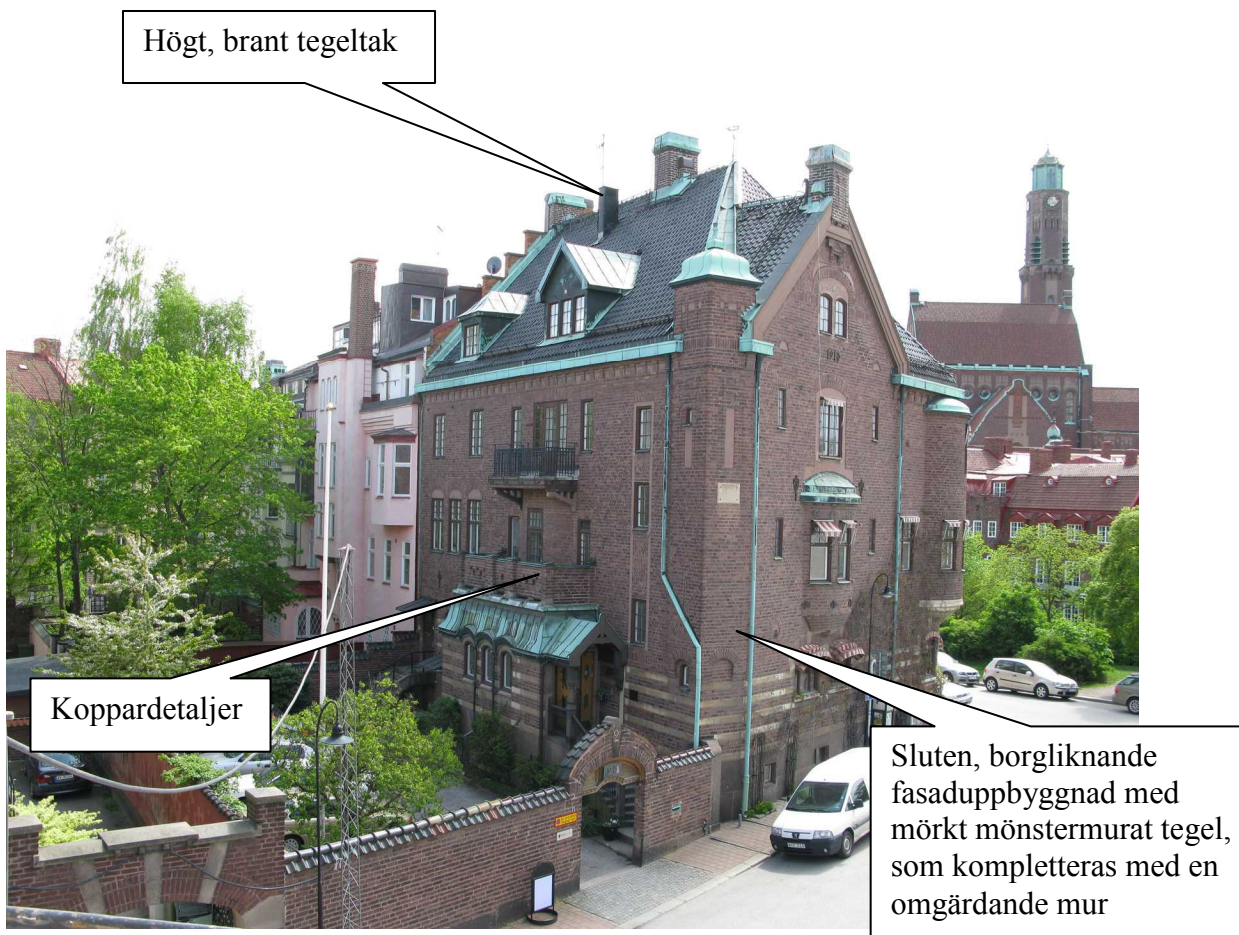
Kulturhistoriskt värde

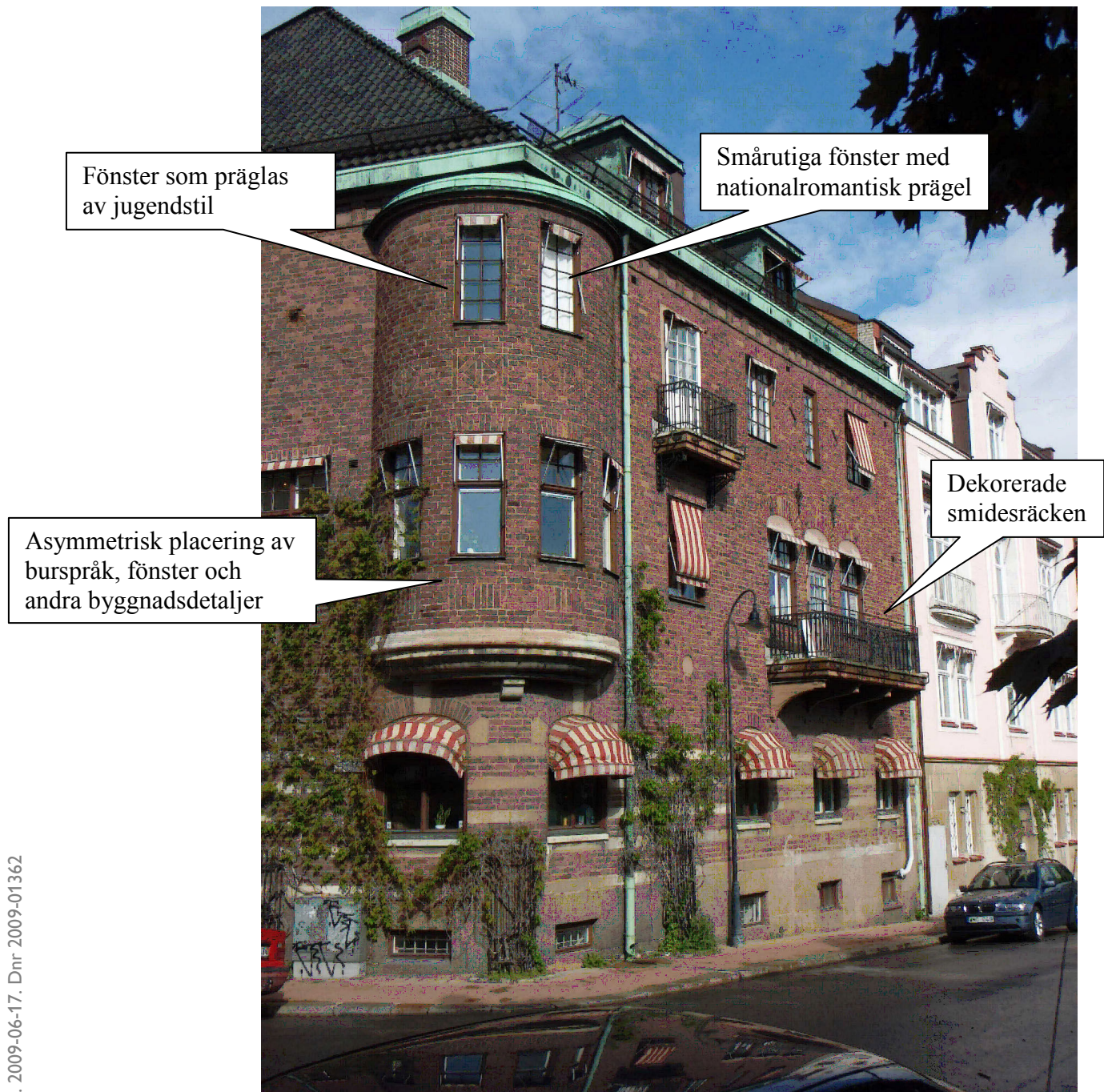
Fastigheten Sånglärkan 1 bebyggdes 1910 med ett för sin tid mycket tidstypisk byggnad. Stilen präglas till stor del av nationalromantiska drag, men hämtar även stor inspiration från jugend.

Nationalromantiken hämtade inspiration från historiska förebilder i Sverige och utlandet. Främst präglas stilen ändå av en historiserande medeltidsarkitektur som bär drag från efterkommande arkitekturstilar. En viktig komponent var mindre naturliga material samt lokala byggnadsmaterial. Trots att den nationalromantiska stilen till viss del var en reaktion mot industrialismen blev järnvägen en förutsättning för att frakta den stora mängd maskinslaget tegel som behövdes för 1900-talets stilimiterande medeltidsborgar.

Medeltidstemat återgavs även interiört där eldstaden var en central del. I fastigheten Sånglärkan 1 syns detta tydligt på entrévåningen där den öppna spisen har en central placering i den stora hallen. I övrigt var hallen påkostad med mörkt trä och mörka målningar gjorda av Filip Månsson. Till höger om spisen finns än idag en lönn dörr som leder till domestikutrymmena.

Typiskt för det tidiga 1900-talets planlösningar är uppdelning mellan tjänste- och herrskapsfolk vilket än idag är tydligt avläsbart på Sånglärkan 1. I byggnadens bakre delar, bort från gaturummet ligger domestikutrymmen med bl.a. serveringsgång. Våningsplanen bands samman med 2 olika trapphus som separerade tjänstefolket och herrskapet. Planlösningen är ett viktigt historiskt dokument där upplevelsen av rummets uppdelning och funktion är av stor vikt.

Det tidiga 1900-talet var en brytningspunkt mellan jugend och nationalromantik. Många gånger förekom stilarna sida vid sida. Sånglärkan 1 bär tydliga spår av jugend. Speciellt tydligt syns det på fönstren som är av olika utförande. Interiört syns stilblandningen i snickeri- och stucaturdetaljer samt många av de ljusa inredningarna.

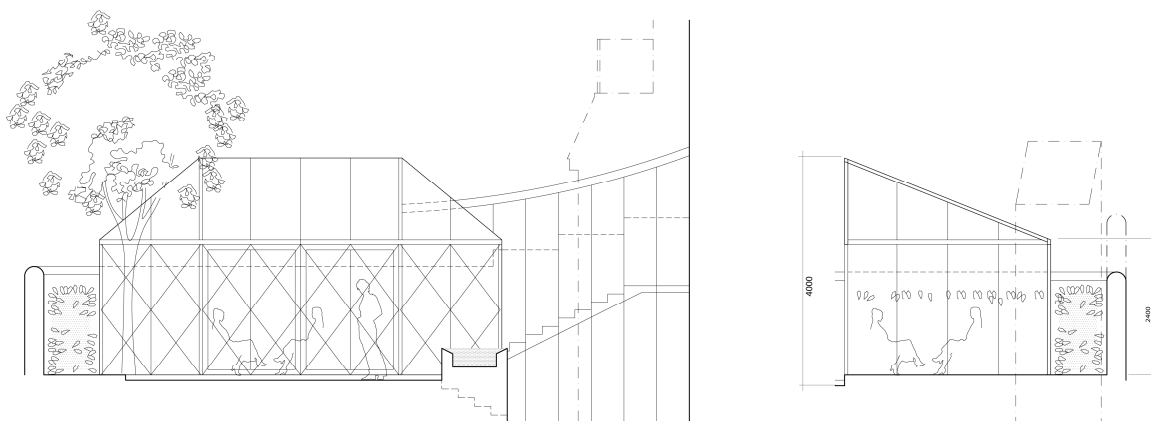
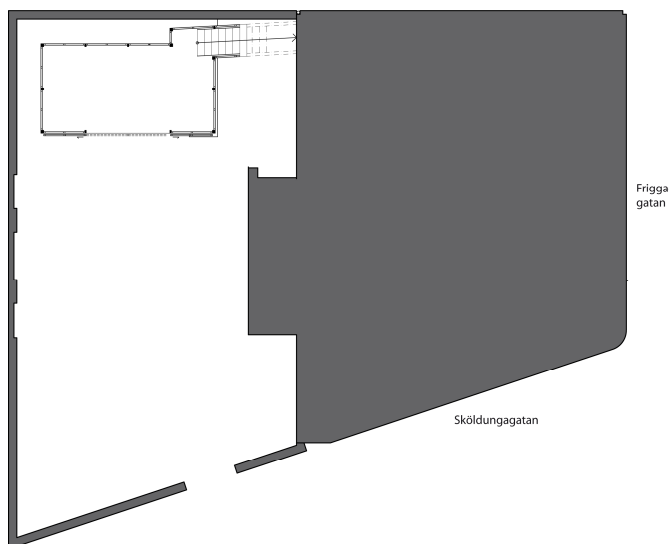
Förslag

Planen syftar till att utöka gällande planbestämmelser för att utöver bostadsändamål också möjliggöra hotellverksamhet. Planändringen innebär också en ny byggrätt och möjliggör en tillbyggnad på gården om ca 25 m². Planens syfte är också att införa skydds- och varsamhetsbestämmelser.

Genom att införa skyddsbestämmelser skyddas byggnaden och muren från rivning. Fasaderna skyddas från förvanskning, dvs skyddas från att byggnadens

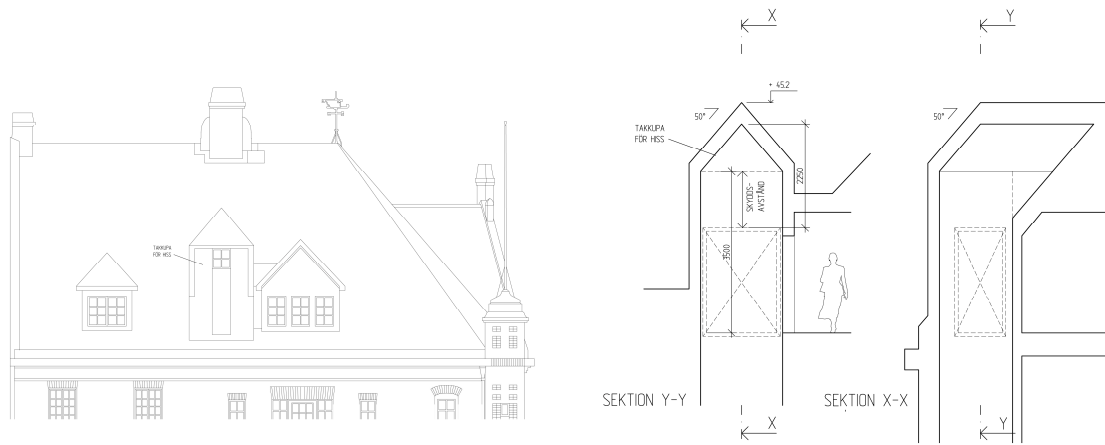
avläsbarhet försvinner. Invändigt skyddas förståelsen av rumsambanden, vilket innebär att förändringar kan ske under förutsättning att upplevelsen av kommunikationen mellan rummen samt rummens volymer är tydligt avläsbara. I vissa utvalda rum skyddas även den fasta interiören som är särskilt bevarandevärd. I vissa utvalda rum anges att vissa rumsamband ska bevaras.

Den nya gårdsbyggnaden som ska rymma en matsal är en förutsättning för att kunna kombinera hotellverksamheten med en långtgående rekonstruktion av byggnadens interiörer.

Föreslagen tillbyggnad på gård.

Byggnadshöjd för nybyggnaden maximeras till 4,0 m och utformas som ett valmat pulpettak. Mot grannfastigheter begränsas taklifthöjden till 2,4 m. Gårdsbyggnaden utformas som ett växthus/orangeri med en smäcker metallkonstruktion. Gårdsbyggnaden sammanbinds med huvudbyggnaden genom inglasning av befintlig trapp. Gårdsbyggnadens maximala byggnadshöjd är bestämd så att tillbyggnaden inte ska sticka upp anmärkningsvärt över muren som skiljer av fastigheten mot intilliggande fastighet. Byggnadshöjden för huvudbyggnaden föreslås kvarstå. Planen medger dock uppförande av hisstopp. Utrymme för hiss som bryter genom tak ska rymmas inom angiven byggnadsvolym, se illustration nedan. Hissen ska placeras in mot gården.

Placering av hisstopp

Möjlig byggnadsvolym

Planen medger byggrätt för en 1 meter hög avskiljande mur på gården. Denna är en del av gårdens gestaltning. Intill denna får ramp anordnas.

Gator och trafik

Parkering och angöring

Fastigheten angörs från Sköldungagatan. Parkeringsbehovet bedöms som ringa då gästerna endast i mycket liten omfattning förväntas anlända i egen bil. Man kommer att hyra ett antal P-platser i ett intilliggande garage avsedda att nyttjas av besökare eller personal. En bil kommer att kunna ställas på gården, främst avsedd som handikapparkering. Leveranser till och från fastigheten sker via sidentrén i källarplanet. Området är väl försörjt med kollektivtrafik.

Tillgänglighet

Genom att installera hiss i byggnaden görs hela huset tillgängligt. Idag når man huvudentrén via en utvändigt trapp. En handikappanpassad entré planeras i bottenvåningen, 1m under gatuplan, dit man når med ramp.

Avfall

Föreskrifter att ta hänsyn till är främst.

1. Arbetsmiljöverkets föreskrifter
2. Boverkets byggregler
3. Renhållningsordningen för Stockholms kommun.
4. Renhållningsordningen för Stockholms kommun och BBR anger att möjlighet för sortering skall finnas i fastigheten och att olika typer av avfall skall kunna förvaras och hämtas var för sig. Hänsyn måste tas till att avfall, oavsett vilken fraktion det är frågan om, endast kan hanteras manuellt under förutsättning att kraven i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om belastningsergonomi (AFS 1998:1) uppfylls avseende godtaga behållarvikter och drag- och skjutmotstånd (grönt fält i bedömningsmodeller för lyft respektive skjut- och dragarbete). En uppenbar risk finns att tunga fraktioner såsom hushållsavfall ("soppåsen"), grovavfall, elektronikavfall (EEA), tidningar och glas inte kan hanteras manuellt utan kräver maskinella lösningar.

KONSEKVENSER FÖR MILJÖN

Behovsbedömning

Stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen (090305) bedömer att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som åsyftas i PBL 5 kap 18§ eller MB 6 kap 11§ att en miljöbedömning behöver göras.

Kulturmiljö

Per Nelson Byggnadsvårdsbyrå har gjort en antikvarisk förundersökning där man konstaterar att byggnadens kulturhistoriska värde återfinns främst i de välbevarade exteriörerna med vackra tegelfasader och kopparplåtsdetaljer samt bevarade fönster. Även invändigt finns rumsvolymer och ytskikt värda att bevara. Den sammanfattande antikvariska bedömningen är att en hotellanvändning kan vara en nog så lämplig verksamhet för denna byggnad, en viktig ingrediens för att lyckas med ombyggnaden och synliggöra byggnadskvaliteter är att ny ventilation kan lösas på ett för byggnaden lämpligt och varsamt sätt och med utnyttjande av befintliga kanaler i skorstenar.

Buller under byggnationen

Miljöbalken gäller vid arbeten som kan medföra störningar till omgivningen. Av miljöbalken framgår att verksamhetsutövare är skyldiga att skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot olägenhet eller skada.

Malin Olsson
Planchef

Anna Hammarbäck
Planhandläggare